

Objaśnienia wartości przyjętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej
na lata 2026 – 2035 Gminy Orneta

Obowiązek sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej jest jedną z zasadniczych zmian wprowadzonych ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku odnoszących się do zagadnień gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Regulacja ta stwarza możliwość kompleksowej analizy sytuacji finansowej jednostki oraz możliwość oceny podejmowanych przedsięwzięć z perspektywy ich znaczenia dla samorządu. W zamyśle prawodawcy wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego ma być instrumentem nowoczesnego zarządzania finansami publicznymi.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Orneta zastosowano wzory załączników (załącznik nr 1 oraz załącznik nr 2 do uchwały) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. 2021 poz. 83).

Podstawą opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orneta jest uchwała budżetowa na 2026 rok, wartości planowane na koniec III kwartału 2025 roku, dane sprawozdawcze z wykonania budżetu Gminy Orneta za lata 2024 i 2023 oraz Wytocznice Ministra Finansów dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych, będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja – 17 lipca 2025 r.). W kolumnie pomocniczej dotyczącej przewidywanego wykonania w 202 roku wprowadzono wartości, zgodnie z aktualnym planem budżetu Gminy Orneta na dzień przygotowania projektu.

Art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2025 r. poz. 1153) zakłada, iż wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych. Z ust. 2 powołanego artykułu wynika, iż prognozę kwoty długu, stanowiącą integralną część wieloletniej prognozy finansowej, sporządza się na okres, na który zaciągnięto lub planuje się zaciągnąć zobowiązanie.

Na dzień podjęcia uchwały, spłatę zobowiązań przewiduje się do roku 2035. Kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia nie wykraczają poza okres prognozy kwoty

długu. W związku z powyższym, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Orneta została przygotowana na lata 2026-2035.

Założenia makroekonomiczne

Przy opracowaniu prognozy pozycji budżetowych Gminy Orneta wykorzystano trzy podstawowe mierniki koniunktury gospodarczej – dynamikę realnej PKB, dynamikę średniorocznej inflacji (CPI) oraz dynamikę realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej. Na ich podstawie oszacowano wartości dochodów i wydatków Gminy Orneta, co dzięki konstrukcji i zaawansowanym metodom dokonywania obliczeń, pozwoli realizować w przyszłości właściwą politykę finansową jednostki.

Zgodnie z zaleceniami Ministra Finansów, prognozę wskazanych pozycji oparto o Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Ostatnia dostępna aktualizacja ww. wytycznych miała miejsce 17 lipca 2025 r.

Tabela 1. Dane makroekonomiczne przyjęte do wyliczeń prognozy

Rok	Dynamika realna PKB	Dynamika średnioroczna inflacji (CPI)	Dynamika realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej
2026	3,00%	3,00%	3,80%
2027	2,60%	2,60%	3,70%
2028	2,50%	2,50%	3,60%
2029	2,40%	2,40%	3,50%
2030	2,70%	2,50%	3,40%
2031	2,50%	2,50%	3,30%
2032	2,30%	2,50%	3,20%
2033	2,00%	2,50%	3,10%
2034	2,00%	2,50%	3,00%

Źródło: Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja – 17 lipca 2025 r. (www.mf.gov.pl), Warszawa 2025.

Prognozę oparto o następujące założenia:

1. dla roku 2026 przyjęto wartości wynikające z uchwały budżetowej;
2. dla lat 2027-2035 prognozę wykonano poprzez indeksację o wskaźniki: dynamiki średniorocznej inflacji (CPI),

Podzielenie prognozy w powyższy sposób pozwala na realną ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy Orneta.

Zgodnie z przyjętym założeniem, dochody i wydatki bieżące w roku 2026 uwzględnione w WPF wynikają z wartości zawartych w projekcie budżetu na 2026 rok. Od 2027 roku dochody i wydatki bieżące ustalono za pomocą wskaźników inflacji.

1. Dochody

Prognozy dochodów Gminy Orneta dokonano w podziałach merytorycznych, a następnie sklasyfikowano w podziały wymagane ustawowo. Podział merytoryczny został sporządzony za pomocą paragrafów klasyfikacji budżetowej i objął dochody bieżące i majątkowe.

Dochody bieżące prognozowano w podziale na:

1. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych;
2. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych;
3. subwencję ogólną;
4. dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące;
5. pozostałe dochody (m. in.: podatki i opłaty lokalne, grzywny i kary pieniężne, wpływy z usług, odsetki od środków na rachunkach bankowych), w tym: z podatku od nieruchomości.

Dochody majątkowe prognozowano w podziale na:

1. dochody ze sprzedaży majątku;
2. dotacje i środki przeznaczone na inwestycje.

1.1. Dochody bieżące

Uwzględniając dotychczasowe kształtowanie się dochodów budżetu Gminy Orneta oraz przewidywania na następne lata, w poszczególnych kategoriach dochodów bieżących

posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik.

Podatek od nieruchomości

Stosownie do przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, wysokość stawek podatku od nieruchomości nie może przekroczyć górnych granic stawek kwotowych ogłoszonych przez Ministra Finansów. W roku budżetowym wpływy z tytułu podatku od nieruchomości zaplanowano w oparciu o planowane na 2026 r. stawki podatku od nieruchomości oraz zasób nieruchomości Gminy Orneta, który stanowi przedmiot opodatkowania. Wysokość wpływów z podatku od nieruchomości na 2026 r. ustalono więc na poziomie 8.037.781,00 zł, co stanowi 111,64% dochodów z tego tytułu planowanych do uzyskania na koniec 2025 r.

W latach następnych zakłada się wzrostowy trend wpływów z tego podatku i zwiększanie dochodów będących konsekwencją planowanego wzrostu stawek podatkowych oraz corocznego przyrostu przedmiotów opodatkowania związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych.

Udział w podatkach centralnych

Jako że ta grupa dochodów pozostaje w bardzo silnym związku z sytuacją makroekonomiczną kraju, przy szacowaniu dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT) w okresie prognozy wzięto pod uwagę prognozowane wskaźniki makroekonomiczne.

Subwencje i dotacje na zadania bieżące

Planowaną kwotę subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa (innych niż środki na dofinansowanie realizacji projektów europejskich) na 2026 rok przyjęto w oparciu o informacje przekazane przez Ministra Finansów. W kolejnych latach prognozy założono wzrost kwoty otrzymywanych dotychczas cyklicznych subwencji i dotacji celowych z budżetu państwa w oparciu o prognozowane wskaźniki makroekonomiczne.

1.2. Dochody majątkowe

Waloryzacji o wskaźniki makroekonomiczne nie poddano dochodów o charakterze majątkowym. Dochody majątkowe, w tym przede wszystkim dochody ze sprzedaży majątku pozbawione są regularności, a ich poziom uzależniony jest od czynników niezależnych, jak np. koniunktura na rynku nieruchomości.

W 2026 roku dochody ze sprzedaży majątku zaplanowano na poziomie 1.300 000,00 zł. Bazując na informacjach o wykonaniu dochodów majątkowych w poprzednich latach, należy stwierdzić, że zaplanowana kwota jest realna. W latach 2026-2027 zaplanowano dochody ze sprzedaży majątku na poziomie odpowiednio 1.300.000,00 zł.

W 2026 roku zaplanowano dotacje oraz środki przeznaczone na inwestycje w wysokości 12.334.157,60 zł, które wiążą się z uzyskaniem bezzwrotnego dofinansowania na realizację zadań przedstawionych m.in. w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej.

2. Wydatki

Prognozy wydatków Gminy Orneta dokonano w podziale na kategorie wydatków bieżących i wydatków majątkowych.

2.1. Wydatki bieżące

Poziom prognozowanych wydatków bieżących zdeterminowany jest zakresem realizowanych zadań oraz możliwościami finansowymi. Priorytetem w zakresie planowania wydatków było zapewnienie odpowiednich środków na utrzymanie dotychczasowego zakresu i poziomu usług świadczonych na rzecz mieszkańców. Wydatki bieżące prognozowano w podziale na:

1. wynagrodzenia i składki od nich naliczane;
2. wydatki na poręczenia i gwarancje;
3. wydatki związane z obsługą zadłużenia, w tym odsetki i dyskonto;
4. pozostałe wydatki bieżące.

Uwzględniając dotychczasowe kształtowanie się wydatków budżetu Gminy Orneta oraz przewidywania na następne lata, w poszczególnych kategoriach wydatków bieżących posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik makroekonomiczny.

Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń

Zgodnie z założeniami przyjętymi przy prognozie dochodów, dla wydatków bieżących w roku 2026 przyjęto wartości wynikające z budżetu. W 2026 r. w budżecie Gminy Orneta wydatki na wynagrodzenia pochodne od wynagrodzeń zabezpieczono w wysokości 34.674.275,49 zł, co stanowi zmianę w stosunku do przewidywanego wykonania na koniec 2025 r. o kwotę ponad 1,5 mln zł.

Wydatki na obsługę długu skalkulowano w oparciu o obowiązujące stawki WIBOR jak również warunki wynikające z zawartych umów (w przypadku zobowiązań historycznych). Zgodnie z projekcją inflacji opublikowaną przez Narodowy Bank Polski, osiągnęła ona szczyt w pierwszym kwartale 2023 roku. Od tego momentu prognozowany jest spadek inflacji, która z końcem 2025 kształtuje się na poziomie między 3% a 3,5%. Do kalkulacji kosztów obsługi długu przyjęto zgodnie z powyższym, że skorelowany z inflacją poziom stóp procentowych w okresie prognozy będzie relatywnie spadać.. W związku z powyższym odsetki skalkulowano w oparciu o prognozę własną WIBOR.

Dodatkowo, w prognozie WPF uwzględniono również koszty obsługi zobowiązania planowanego do zaciągnięcia.

Pozostałe wydatki bieżące

W 2027 r. założono spadek pozostałych wydatków bieżących. Przewiduje się w budżecie oszczędności na 2027 r. W tym celu konieczna będzie kontynuacja działań oszczędnościowych w 2026 roku, których efekty finansowe będą widoczne w kolejnym roku. Zamierza się szukać oszczędności w zakresie wydatków pozostających poza podstawowymi obowiązkami samorządu oraz innych obszarów, które zostaną określone na podstawie wnikliwej analizy struktury wydatków w trakcie roku budżetowego.

2.2. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe obejmują przede wszystkim przedsięwzięcia inwestycyjne, które ujęto w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orneta na lata 2026-2035.

3. Wynik budżetu

Wynik budżetu w prognozowanym okresie jest ściśle powiązany z przyjętymi założeniami do prognozy dochodów i wydatków.

W budżecie na 2026 r. zaplanowano ujemną różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami budżetowymi. Wynik budżetu planuje się na poziomie – 4.199.800,00 zł, a jego pokrycie planuje się z nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych – 2.739.800,00 zł; planowanego kredytu 1.360.000,00 zł oraz spłatę udzielonych pożyczek w roku 2025 r. – 100.000,00 zł

4. Przychody

W okresie objętym prognozą zaplanowano przychody budżetowe.

W roku budżetowym przychody zaplanowano na poziomie 6.839.800,00 zł. Przychody Gminy Orneta w 2026 r. obejmują:

1. kredyty – 4.000.000,00 zł;
2. nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych – 2.739.800,00 zł;
3. spłata udzielonej pożyczki w 2025 r. – 100.000,00 zł

5. Rozchody

W roku budżetowym oraz w okresie prognozy planuje się rozchody budżetowe. Rozchody Gminy Orneta obejmują spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych.

W zakresie zawartych umów, rozchody Gminy Orneta zaplanowano zgodnie z harmonogramami. W tabeli poniżej spłatę ww. zobowiązań przedstawiono w kolumnie „Zobowiązanie historyczne”.

Spłatę zobowiązania planowanego do zaciągnięcia w 2026 r. w wysokości 4.000.000,00 ujęto w latach 2027-2035.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych Gmina Orneta planuje wyłączenia z limitu spłat zobowiązań, oddziałujące tym samym na wskaźnik faktycznej obsługi zadłużenia.

6. Kwota długu

Na dzień 31.12.2025 r. kwota zadłużenia, wykazana w pozycji 6. Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orneta na lata 2025-2035, w kolumnie pomocniczej WPF „2025 przewidywane wykonanie” wynosi 22.696.000,00 zł

.

7. Relacja z art. 242 ustawy o finansach publicznych

W budżecie na 2026 r. zaplanowano dodatnią różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi. Wynik budżetu bieżącego planuje się na poziomie 1.726.121,40 zł.

8. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych

Zgodnie z art. 243 organ stanowiący jst nie może uchwalić budżetu którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następnym po roku budżetowym relacje łącznej kwoty przypadającej w danym roku budżetowym spłat rat kredytów, pożyczek, wykupu obligacji wraz z odsetkami do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną wyliczoną dla trzech kolejnych lat wg. wzoru w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Po dokonaniu obliczeń przyjęte w prognozie założenia zapewniają spełnienie wymogów ustawy o finansach publicznych odnośnie relacji obsługi zadłużenia na lata objęte Wieloletnią Prognozą Finansowa. Informację na temat kształtowania się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w okresie prognozy Gminy Orneta przedstawiono w zał. nr 1 .

Podsumowanie

Wartości wykazane w pozostałych pozycjach WPF, w tym:

- finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy (kolumna od 9.1 do 9.4.1.1);
- informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych (kolumna od 10.1 do 10.11)

stanowią informacje uzupełniające względem pozycji opisanych powyżej. Zostały przedstawione w WPF zgodnie z obowiązującym stanem faktycznym, na podstawie zawartych umów i porozumień.